

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра економіки, підприємництва та маркетингу

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента
«МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА»
підготовки бакалавра
спеціальності 051 Економіка
освітньо-професійної програми Аналітична економіка

Силабус освітнього компонента «МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА» підготовки бакалавра у галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 051 Економіка, за освітньо-професійною програмою Аналітична економіка.

Розробник: Хомюк Н.Л., доцент кафедри економіки, підприємництва та маркетингу, д.е.н.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми



Алла СУР'ЯК

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри економіки, підприємництва та маркетингу

протокол № 5 від 09.01.2023 р.

Завідувач кафедри



Олена ПАВЛОВА

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	05 Соціальні та поведінкові науки 051 Економіка Аналітична економіка Перший (бакалавр)	Нормативна
Кількість годин/кредитів 90/3		Рік навчання 2
		Семестр 4-ий
ІНДЗ: немає		Лекції 26 год.
		Практичні 26 год.
		Самостійна робота 32 год.
		Консультації 6 год.
	Форма контролю: екзамен	
Мова навчання:		українська

II. Інформація про викладача

Хомюк Наталія Леонідівна, д.е.н., доцент кафедри економіки, підприємництва та маркетингу, моб. тел. 050-500-89-25, Khomiuk.Nataliia@vnu.edu.ua, G-412
Дні занять розміщено на <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компонента. Особливість освітнього компонента полягає в тому, що він спрямований на оволодіння теоретичними знаннями, вміннями та практичними навичками у сфері міжнародної економіки. Освітній компонент сприяє формуванню у здобувачів освіти системного уявлення щодо основних напрямів співробітництва суб'єктів господарювання різних держав в міжнародному обміні товарами, послугами та факторами виробництва: розуміння закономірностей розвитку національних економік в їх інтеграції зі світовим господарством; а також набуття умінь і навичок аналізу результатів міжнародного співробітництва. Освітній компонент присвячений вивченню міжнародної економіки на мікрорівні, зокрема міжнародній торгівлі, міжнародному переміщенню капіталу, праці та технологій, й дослідженню міжнародної економічної взаємодії на макрорівні, а саме міжнародним розрахункам та аналізу платіжного балансу країни, способам та механізмам його врівноваження, процесам міжнародної економічної інтеграції й особливостям міжнародної співпраці у вирішенні глобальних проблем людства.

2. Мета і завдання освітнього компонента. Мета – формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань та практичних навиків про основи й закономірності розвитку міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин.

Завдання освітнього компонента:

- розкрити сутність міжнародної економічної системи та закономірностей її розвитку;
- здійснити аналіз та оцінити політико-правове, економічне, соціально-

культурне середовище міжнародних економічних відносин та інфраструктуру міжнародної економічної діяльності;

– розглянути методи і механізми сучасної системи регулювання міжнародних економічних відносин;

– здійснити аналіз структури та тенденцій розвитку сучасного світового ринку товарів і послуг;

– розглянути сучасні тенденції міжнародного руху факторів виробництва, капіталу, механізму міжнародної валютної системи, методології міжнародної розрахунків, розуміння логіки, напрямків і форм розвитку процесів міжнародної економічної інтеграції.

3. Результати навчання (компетентності).

Компетентності, яких здобувач набуде в результаті вивчення освітнього компонента:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Фахові компетентності

СК5. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

СК7. Здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів.

СК8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудова відносин.

СК10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.

СК14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

Програмні результати

ПРН 3. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки.

ПРН 6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.

ПРН 11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.

ПРН 12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Формування компетентностей та програмних результатів навчання			Кількість годин					*Форма контролю / Бали**
	ЗК	СК	ПРН	Усього	у тому числі				
					лекції	практичні	самостійна робота	консультації	
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади міжнародної економіки. Рух товарів, послуг та трудових ресурсів.									
Тема 1. Світове господарство та міжнародна економіка	ЗК 1 ЗК 2 ЗК 5	СК 5	ПРН 3	13	4	4	4	1	О, ДС, Т / 4 бали
Тема 2. Міжнародна економічна діяльність	ЗК 1 ЗК 5 ЗК 8	СК 5 СК 7	ПРН 3 ПРН 6	13	4	4	4	1	О, ДС, Т / 4 бали
Тема 3. Міжнародна міграція робочої сили	ЗК 4 ЗК 5 ЗК 8	СК 5 СК 7 СК 8 СК 10 СК 14	ПРН 3 ПРН 6 ПРН 11 ПРН 12	9	2	2	4	1	О, ДС, Т / 4 бали
Тема 4. Міжнародна торгівля	ЗК 1 ЗК 3 ЗК 5 ЗК 8	СК 5 СК 7 СК 8 СК 10 СК 14	ПРН 6 ПРН 11 ПРН 12	6	2	2	2	0	О, ДС, Т / 4 бали
Тема 5. Світовий ринок товарів та послуг	ЗК 3 ЗК 5 ЗК 8	СК 5 СК 7 СК 8 СК 10 СК 14	ПРН 6 ПРН 11 ПРН 12	6	2	2	2	0	О, ДС, Т / 4 бали
Разом за модулем 1				47	14	14	16	3	20
Змістовий модуль 2. Міжнародна інтеграція. Рух капіталів.									
Тема 6. Міжнародна економічна інтеграція	ЗК 5 ЗК 8	СК 5	ПРН 3	13	4	4	4	1	О, ДС, Т / 4 бали
Тема 7. Світова валютна система	ЗК 3 ЗК 4 ЗК 5 ЗК 8	СК 5 СК 7 СК 8 СК 10 СК 14	ПРН 3 ПРН 11 ПРН 12	9	2	2	4	1	О, ДС, Т / 4 бали

Тема 8. Міжнародні розрахунки і платіжний баланс	ЗК 3 ЗК 4 ЗК 5 ЗК 8	СК 5 СК 7 СК 8 СК 10	ПРН 3 ПРН 12	9	2	2	4	1	О, ДС, Т / 4 бали
Тема 9. Міжнародний кредит	ЗК 3 ЗК 4 ЗК 5 ЗК 8	СК 5 СК 8 СК 10 СК 14	ПРН 3 ПРН 12	6	2	2	2	0	О, ДС, Т / 4 бали
Тема 10. Вплив сировинних ресурсів на міжнародну економічну діяльність	ЗК 3 ЗК 5 ЗК 8	СК 5 СК 7 СК 8 СК 10 СК 14	ПРН 11 ПРН 12	6	2	2	2	0	О, ДС, Т / 4 бали
Разом за модулем 2				43	12	12	16	3	20
Види підсумкових робіт								60	
Модульна контрольна робота 1								МКР / 30 балів	
Модульна контрольна робота 2								МКР / 30 балів	
Всього годин / Балів				90	26	26	32	6	100

*Форма контролю**: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, П – презентація роботи; Р – реферат, О – опитування, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

5. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота здобувача освіти – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються здобувачем освіти самостійно під методичним керівництвом викладача.

До завдань самостійної роботи, які запропоновані здобувачам освіти, віднесено:

1. Вивчення лекційного матеріалу.
2. Робота з вивчення рекомендованої літератури.
3. Вивчення основних термінів та понять за темами освітнього компонента.
4. Підготовка до практичних занять, дискусій, роботи в малих групах, тестування.
5. Контрольна перевірка кожним здобувачем освіти особистих знань за запитаннями для самоконтролю.

ІV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика викладача щодо здобувача освіти. Відвідування занять є обов’язковою складовою вивчення освітнього компонента. Про відсутність з поважних причин здобувачі освіти зобов’язані доводити до відома викладача заздалегідь. За об’єктивних причин (наприклад, хвороба, карантин, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із деканатом та викладачем.

Політика щодо академічної доброчесності. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату. Списування під час контрольних робіт та екзамену

заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-2 бали). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти. Результати навчання, здобуті шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в ВНУ імені Лесі Українки шляхом валідації (https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2021-02/Polozhennia_%20vyznannia_rezultativ_navchannia_formalnii.pdf).

Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, контрольній роботі тощо, які передбачені силабусом освітнього компонента.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність не підтвердження здобувачем результатів такого навчання.

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Підсумковий контроль проводиться у формі усного семестрового екзамену згідно затвердженого розкладу.

Підсумкова семестрова оцінка з освітнього компонента (за 100-бальною шкалою) визначається двома способами як сума трьох складових: 40 балів за поточне оцінювання і 60 балів за модульні контрольні роботи або 40 балів за поточне оцінювання та 60 балів за екзамен.

Підсумкова семестрова оцінка виставляється без складання екзамену, якщо здобувач освіти успішно виконав усі завдання, передбачені силабусом освітнього компонента, і набрав при цьому 75 балів і більше. Така оцінка виставляється у день проведення екзамену за умови обов'язкової присутності здобувача освіти. У разі незадовільної підсумкової семестрової оцінки, або за бажання підвищити рейтинг, здобувач освіти складає екзамен (60 балів), а його результат за модульні контрольні роботи анулюється.

Перелік питань на екзамен

1. Сутність та характерні риси світового господарства
2. Міжнародна економічна система
3. Міжнародна економіка та її структура
4. Сутність міжнародної економічної діяльності
5. Види міжнародної економічної діяльності
6. Форми міжнародної економічної діяльності
7. Суб'єкти міжнародної економічної діяльності
8. Класифікація міжнародної економічної діяльності
9. Міжнародна економічна діяльність суб'єктів господарювання
10. Форми міжнародної економічної діяльності суб'єктів господарювання

11. Сутність транснаціональних компаній
12. Види транснаціональних компаній
13. Основні напрями діяльності транснаціональних компаній.
14. Вільні економічні зони в системі міжнародної економічної діяльності.
15. Види Вільних економічних зон в системі міжнародної економічної діяльності
16. Сутність світового ринку праці
17. Структура світового ринку праці
18. Основні риси світового ринку праці
19. Масштаби міграційних процесів
20. Форми міграційних процесів
21. Напрями міграційних процесів
22. Регулювання міжнародної міграції робочої сили
23. Україна в міждержавному обміні робочою силою
24. Форми та напрями міжнародної трудової міграції.
25. Причини міграції.
26. Позитивні та негативні наслідки міжнародної трудової міграції.
27. Сутність міжнародної торгівлі
28. Роль міжнародної торгівлі в системі світогосподарських зв'язків
29. Еволюція теорій міжнародної торгівлі
30. Види сучасної міжнародної торгівлі
31. Ціноутворення в міжнародній торгівлі
32. Міжнародна інвестиційна діяльність
33. Сучасні тенденції розвитку світового ринку товарів та послуг
34. Методи міжнародної торгівлі
35. Регулювання міжнародних торговельно-економічних відносин
36. Конкуренція на сучасному світовому ринку товарів і послуг.
37. Класифікація міжнародної торгівлі товарами.
38. Класифікація міжнародної торгівлі послугами.
39. Україна на світовому ринку товарів і послуг
40. Митний тариф.
41. Нетарифні інструменти торгової політики і їх характеристика.
42. Поняття та основні риси міжнародної економічної інтеграції
43. Концепції розвитку міжнародної економічної інтеграції
44. Розвиток регіональної економічної інтеграції
45. Ефективність міжнародної економічної інтеграції
46. Поняття міжнародної економічної інтеграції.
47. Ліцензування як вид міжнародного бізнесу.
48. Франчайзинг як вид міжнародного бізнесу.
49. Спільне підприємство як вид міжнародного бізнесу.
50. Структура сучасної світової валютної системи
51. Поняття валюти та її класифікація.
52. Валютний курс
53. Міжнародна валютна ліквідність
54. Сутність міжнародних розрахунків
55. Основні форми міжнародних розрахунків
56. Поняття валютних відносин і світової валютної системи.

57. Фактори, що впливають на валютний курс.
58. Валютний ринок.
59. Міжнародні розрахунки.
60. Безготівкові міжнародні розрахунки.
61. Попит та пропозиція валюти.
62. Платіжний баланс країни
63. Державне регулювання платіжного балансу
64. Платіжний баланс і його структура.
65. Підходи до уникнення дефіциту платіжного балансу.
66. Міжнародний кредит та його роль в міжнародних економічних відносинах
67. Форми міжнародного кредиту
68. Сутність і види міжнародного кредиту.
69. Принципи та функції міжнародного кредиту.
70. Світовий фінансовий ринок
71. Міжнародні валютно-фінансові організації
72. Основні ознаки глобалізації. Класифікація ресурсів
73. Значення сировинних ресурсів у розвитку міжнародних економічних відносин
74. Природні ресурси і міжнародні ринки
75. Сировинні ресурси у світовій торгівлі

VI. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	Необхідне перескладання

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна

1. Кібік О. М., Нестерова К. С., Хаймінова Ю. В. Міжнародна економіка : навч.-метод. посібн. Одеса, 2020. 85 с.
2. Міжнародна економіка: підруч. / С.О. Гуткевич, М.Д.Корінько, Ю.М.Сафонов. 3-є вид., перероблене та доповнене. Вид-во «Діса Плюс», 2021. 428 с.
3. Сучасна міжнародна економіка: підручник/ за ред. В. М. Тарасевича. Дніпро: ПБП «Економіка», 2019. 386 с.

4. Архієреєв С.І., Волоснікова Н.М., Климова С.О. Міжнародна економіка і міжнародні економічні відносини: навчальний посібник / за ред. проф. Архієреєва С. І. Харків: НТУ «ХП», 2019. 234 с.

5. Андросова Т. В., Носач Л. Л., Величко К. Ю., Мелушова І. Ю., Печенка О. І. Валютно-фінансові операції в міжнародному бізнесі: навчальний посібник; Харківський держ. ун-т харчування та торгівлі. Харків: ХДУХТ, 2019. 217 с.

Додаткова

1. Решетило В. П., Островський І. А., Можайкіна Н. В. Міжнародна торгівля аграрною продукцією: сучасні тренди та проблеми продовольчої безпеки України. *Агросвіт*. 2020. № 12. С. 4–9.

2. Венгер В. Особливості формування та розвитку транснаціональних корпорацій в умовах глобалізації. *European scientific journal of Economic and Financial innovation*. 2019. № 2(4). С. 30-44.

3. Мельничук О. Міжнародна торгівля послугами. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2020. № 111 (4). С. 115–128.

4. Брензович К.С. Сучасний стан та перспективи розвитку міжнародної торгівлі бізнес-послугами. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2019. Вип. 23. Ч. 1. С. 30-33.

5. Заяць О. І. Міжнародна економічна інтеграція як передумова трансформації глобальної конкурентної сили. *Sciences of Europe*. 2020. № 51-4 (51). С. 26-30.

Інтернет-ресурси

1. Законодавство України: веб-сайт. URL: <https://www.rada.gov.ua>

2. Офіційний сайт Національної бібліотеки ім. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

3. Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки України. URL: www.me.gov.ua

4. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua

5. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України. URL: <http://sfs.gov.ua/>

6. Офіційний сайт Міністерства закордонних справ України. URL: <https://mfa.gov.ua/>

7. Інформаційні ресурси у цифровому репозиторії бібліотеки ВНУ імені Лесі Українки. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua>